Työehdot/Mironen 15.10.2026

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Kuulemistilaisuutenne 16.10.2026

HE 220/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työssä käytettäväksi tarkoitettujen teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiaan.

SAK kannattaa pääosin hallituksen esitystä. On erittäin tärkeää, että terveydelle vaarallisia koneita ei päädy markkinoille eikä työkäyttöön. Alla kuitenkin muutama seikka, joihin SAK kiinnittää huomiota.

Seuraamussääntelystä

SAK kannattaa seuraamusmaksujen käyttöönottoa.

Kuitenkin seuraamusmaksujen tulee olla riittävän tuntuvia, jotta niillä on sama tai parempi pelotevaikutus kuin nykyisellä rikosoikeudellisella sääntelyllä. Seuraamusmaksujen tulisi olla esitystä korkeampia ja suuruudeltaan sellaisia, että niillä olisi selvästi ennakoiva vaikutus. Koneiden arvot voivat olla useita miljoonia euroja, joten seuraamusmaksujen tulisi olla niiden mukaisia. Suurten kansainvälisten valmistajien, maahantuojien ja jakelijoiden osalta 50 000 euron enimmäismäärä voi jäädä liian vähäiseksi suhteessa toiminnan laajuuteen, vaatimustenvastaisuudella saavutettavaan hyötyyn ja työntekijöille aiheutuviin riskeihin. Vaarallisen koneen, puutteellisten turvatoimintojen tai olennaisesti puutteellisten turvallisuusohjeiden seuraukset voivat olla vakavia, jopa kuolemaan tai pysyvään vammautumiseen johtavia. Tällaisessa tilanteessa seuraamusjärjestelmän tulee olla aidosti varoittava myös suurten toimijoiden näkökulmasta.

SAK esittää, että seuraamusmaksun enimmäistasoa arvioidaan uudelleen siten, että se täyttää koneasetuksen edellytyksen varoittavuudesta myös suurten yritysten kohdalla. Vaihtoehtoisesti seuraamusmaksun enimmäismäärän voisi sitoa nykyistä selvemmin liikevaihtoon ilman liian matalaa euromääräistä kattoa.

SAK kiinnittää huomiota myös siihen, että HE:n mukaan seuraamusmaksun määrääminen edellyttäisi tahallisuutta tai törkeää huolimattomuutta. Tämä voi käytännössä nostaa seuraamuskynnyksen liian korkeaksi tilanteissa, joissa kysymys on talouden toimijan selkeästä ja objektiivisesti todettavasta velvoitteen laiminlyönnistä. SAK esittää harkittavaksi, tulisiko seuraamusmaksu voida määrätä ainakin keskeisten turvallisuus-, dokumentointi- ja jäljitettävyysvelvoitteiden rikkomisesta myös tavallisen huolimattomuuden perusteella.

Työehdot/Mironen 15.10.2026

Markkinavalvonnan keskittäminen LVV työsuojeluosastolle vaatii riittäviä resursseja

SAK kannattaa markkinavalvonnan keskittämisestä LVV:lle, mutta katsoo, että sen toteuttaminen edellyttää riittävien lisähenkilöresurssien antamista LVV:n työsuojeluosastolle. Resurssilisäystä ei tule ratkaista niin, että samanaikaisesti vähennetään työsuojeluvalvonnan henkilöresursseja jonkin muun ilmiön valvonnasta. Laajentunut markkinavalvonta ei saa olla pois muusta valvonnasta.

SAK kantaa huolta työsuojeluvalvontaviranomaisen resursseista kaiken kaikkiaan. Resursseja on vähennetty viime vuosina, ja samaan aikaan valvottavien säännösten määrä on kasvanut ja tulee kasvamaan. Valvottavia ilmiöitä ja ongelmia on yhä kasvavasti niin työturvallisuuden, työsuhteen ehtojen, yhdenvertaisuuden, harmaan talouden kuin työvoiman hyväksikäytön aihepiireissä.

Työsuojeluviranomaiselle tulee taata riittävät resurssit. Kattava, tehokas ja riittävä valvonta takaa kaikille osapuolille turvalliset ja oikeudenmukaiset olosuhteet ja sillä on myös yhteiskunnallisesti suuri merkitys.

Laitteiden markkinavalvonta edellyttää erikoisosaamista. Sitä tekevien tarkastajien osaamisen ylläpidosta ja ajantasaisuudesta tulee huolehtia säännöllisesti.

Muita huomioita

On hyvä, että teknisen laitteen turvallista käyttöä koskevat ohjeet, tiedot ja merkinnät sekä vaatimustenmukaisuusvakuutus edellytetään suomen ja ruotsin kielellä. Koneiden turvallinen käyttö edellyttää, että työntekijät, työnantajat, työsuojeluvaltuutetut ja viranomaiset voivat ymmärtää laitteen käyttöä, huoltoa, rajoituksia ja vaaroja koskevat tiedot.

Kielivaatimusten toteutumista on valvottava käytännössä. Puutteelliset tai vaikeasti ymmärrettävät ohjeet ovat työturvallisuusriski. Ohjeiden on oltava paitsi muodollisesti oikealla kielellä myös sisällöllisesti selkeitä, ymmärrettäviä ja työpaikan käytännön tilanteisiin soveltuvia.

Työpaikoilla työskentelee yhä enemmän työntekijöitä, joiden äidinkieli ei ole suomi tai ruotsi. Vaikka markkinoille saattamista koskevassa sääntelyssä suomen ja ruotsin kieli ovat välttämätön vähimmäistaso, työnantajan on huolehdittava siitä, että kaikki työntekijät ymmärtävät koneiden turvallisen käytön edellyttämät ohjeet ja perehdytyksen. Usein ulkomaisen työvoiman kohdalla englannin kieli on kieli, jolla yleisesti kommunikoidaan. Tulisikin harkita englanninkielisten ohjeiden laatimista tarvittaessa tai kolmantena vaihtoehtona. On erittäin tärkeää, että turvataan työntekijöiden tosiasiallinen mahdollisuus saada koneiden

turvallista käyttöä koskevat tiedot ymmärrettävässä, saavutettavassa ja käyttökelpoisessa muodossa.

Ammattiliittojen tiedossa on useita työtapaturmia, joiden tutkinnassa käyttöohjeita ei ole löytynyt mistään, eikä niitä ollut työpaikalla kukaan koskaan nähnytkään. Siksi on erittäin tärkeää, että käyttöohjeet ym. tarvittavat dokumentit tulevat aina laitteen mukana. Niiden tulee myös seurata koneen mukana silloin, kun kone edelleen myydään.

SAK toteaa yleisesti, että laitteen valmistajan, Suomeen tuojan ja edelleen luovuttajan turvallisuusvelvoitteiden lisäksi on huolehdittava, että työnantajan vastuuta työpaikalla tapahtuvasta riskienarvioinnista tai sen puutteesta ei voi sälyttää laitteen em. toimijoiden vastuulle. Turvallisuusriskeihin vaikuttaa myös työpaikan olosuhteet, kuten se, millaisissa tiloissa ja miten laitteita käytetään.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot työympäristöasiantuntija Anne Mironen
anne.mironen@sak.fi
puh. 040 718 6421